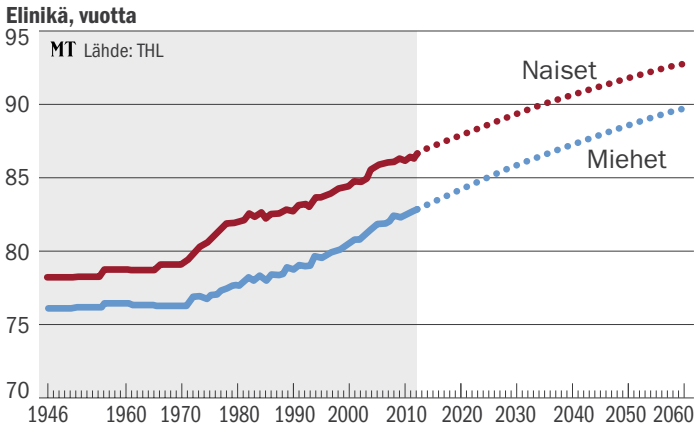

UUTISET

Työryhmä esittää raportissaan eläkeiän nostoa ja eläkkeiden leikkaamista

Sopeutuminen eliniän pitenemiseen vaatii sekä eläkeiän alarajan nostoa että eläkkeiden suuruuteen vaikuttavien elinaikakertoimien käyttöä, Jukka Pekkarisen johtama työryhmä toteaa.

65-vuotiaan eliniän odote

Valtiovaraministeriön ylijohtajan **Jukka Pekkarisen** johtaman työryhmän mukaan sopeutuminen eliniän nousuun olisi järkevintä hoitaa nostamalla eläkeikää sekä pienentämällä eläkeitä elinaikakerrointa käyttämällä.

Torstaina julkaistu 300-sivuisen raportti on tehty työmarkkinoita varten. Siinä esitetään erilaisia vaihtoehtoja, joista kaksi päävaihtoehtoa ovat eläkeiän myöhentäminen sekä kuukausieläkkeen pienentäminen elinaikalaskurilla.

Pekkarisen mukaan järkevintä olisi vaihtoehtojen sopiva yhdistäminen. Yhdistelmällä päästäisiin siihen, ettei elinaikakerroin johda liian alhaisiin kuukausieläkkeisiin eikä eläkeiän korotus kohtuuttoman pitkään työuraan.

Eläkerajan nosto siis mahdollistaisi elinaikakertoimen lieventämisen, Pekkarinen korosti tiedotustilaisuudessa Helsingissä.

Tärkeimmissä vaihtoehdossa on lähtökohta, että varhaiseläkejärjestelmistä eli työttömyysputkesta ja osa-aikaeläkkeistä luovutaan.

Nykytoimet eivät riitä vuodelle 2025 sovittuun eläketavoitteeseen saavuttamiseen. Tavoite on, että 25-vuotiaan henkilön odotetaan siirtyvän eläkkeelle 62,4-vuotiaana. Vuonna 2002 odote oli 58,8 vuotta.

Vaihtoehtoja eliniän piteneeseen arvioitiin työllisyyden, eläkeläisten toimeentulon ja julkisen talouden kestävyysnäkannalta.

Työttömyysputken kiristys tehoi

Raportin mukaan vuoden 2005 varhaiseläkejärjestelmien ehtojen kiristäminen pidentäisi työuria, mutta vanhuuseläkeiän ehtoihin tehdyt muutokset sen sijaan eivät pidentäneet.

Sen jälkeen ennusteet eliniän kasvusta ovat nopeutuneet. Myös julkisen talouden alijäämä korostavat uudistusten tarvetta.

Eläkeiän noususta liian myönteinen kuva

25-vuotiaiden eläkeiän odote on kohonnut ennakoitua nopeammin. Vuonna 2012 se oli 60,9 vuotta.

Työryhmän mukaan nousu antaa kehityksestä liian myönteisen kuvan. Työttömyyseläkkeen lakkauttaminen ja korvaaminen työttömyysturvan lisäpäivillä on vähentänyt eläkkeelle siirtymistä, mutta lisännyt vastaavasti ikääntyneiden työttömyyttä.

Eläkeikärajan nosto pidentää työuraa suhteessa eläkeikaan, mutta se edellyttää työttömyysputken ja osa-aikaeläkkeen käytön rajoittamista. Jos ne säilytetään, vanhuuseläkeiän nosto saattaa jopa lyhentää työuria, ryhmä arvioi.

Eläkkeen suuruutta voidaan sopeuttaa eliniän kasvuun elinaikakertoimella tai muuttamalla eläkkeen karttumaprosentteja, palkkakorrointa tai eläkeindeksejä.

Elinaikakerroin on ollut käytössä vuodesta 2010. Jos keskimääräinen elin aika pitenee, kerroin alentaa kuukausieläkettä, jolleivät työurat pitene riittävästi.

Pekkarisen mukaan elinaikakertoimen vaikutuksesta eläkkeelle siirtymisen ajankohtaan ei vielä ole saatavissa luotettavaa tietoa.

Maksujen korotus ei ensisijaista

Eläkemaksuja nostamalla voidaan vähentää tulojen ja menojen epätasapainoa, mutta tällöin verojen korotusvara pienentyy. Pitkällä aikavälillä maksujen korotus ei voi olla ensisijainen tapa sopeutua elinajan kasvuun, Pekkarinen toteaa.

Ruotsissa on ehdotettu viite-eläkeiän käyttöä, joka toisi joustoja eläkkeellesiirtymiseen. Työryhmän mukaan Suomessakin voitaisiin korostaa ikäluokakohtaista eläkeikää, johon asti työskenteleminen korvaisi elinaikakertoimen vaikutuksen.

Erillinen hyvitys eläkeiän siirtämisestä

Ihmisten erilaisten työurien vuoksi olisi ryhmän mukaan tarpeen tutkia mallia, jossa nykyisen kannustimen sijasta eläkkeen myöhentämisestä saisi erillisen hyvityksen.

Vastaavasti ennen tiettyä ikää eläkkeellä jäävälle tulisi varhenuusvähennys.

Tämä malli mahdollistaisi osa-aikaeläkkeen käytön.

Raportti on työmarkkinajärjestöjen sopima osa vuoden 2017 eläkeuudistuksen valmistelua. Mukana asiantuntijatyöryhmässä olivat Pekkarisen lisäksi varapuheenjohtaja Jukka Rantala, Outi Antila, Seija Ilmakunnas, Olli Kangas, Hannu Uusitalo, Timo Viherkenttä ja Vesa Vihriälä.

JOUKO KYYTSÖNEN

KARI SALONEN

Jukka Pekkarinen esitteli torstaina eläketyöryhmän esitystä, jonka mukaan eläkeiän alarajan nosto vaatii työttömyysputken ja osa-aikaeläkkeen poistoa tai ainakin ehtojen kiristämistä.

MT:N ELÄKEGALLUP

Kysymykset

1. Pitäisikö eläkeiän alarajaa myöhentää nykyisestä 63 vuodesta?
2. Aiottako itse jäädä eläkkeelle heti kun mahdollista?
- HAASTATTELU:
JOUKO KYYTSÖNEN
SARI PENTTINEN
KUVAT:
KARI SALONEN
JAAKKO KILPIÄINEN

Vastaukset

Matti Pärnä, Paimio

1. Kyllä eläkeikää voi vähän myöhentää. Itse olen juuri valmistunut ja aloittanut töissä.
2. Riippuu sen hetken fyysisestä ja henkisestä kunnosta. Nyt tuntuu, että haluaisin jatkaa pitkään.

Hanna Nurminen, Naantali

1. Eläkeikää voi myöhentää. Tosin se riippuu ammatista. Viljelijöiden sukupolvenvaihdosta ei pitäisi lykätä.
2. Jään heti kun mahdollista, lähinnä sairauden vuoksi.

Pekka Koivusaari, Helsinki

1. Myöhentämisellä ei ole merkitystä, koska nytkin joutuu usein työttömäksi ennen eläkeikää.
2. Jäin työttömäksi jo 53-vuotiaana. Sen jälkeen olen ollut eläkkeellä pitkään.

Anne Panguene, Hanko

1. Eläkeikää ei saa missään tapauksessa nostaa. Olen hoitoalalla palvelutalossa, ja se on niin raskasta, että myöhentämiseen ei ole mahdollisuutta.
2. Jään eläkkeelle heti kun mahdollista.

Sami Nousiainen, Joensuu

1. En usko saavani eläkettä koskaan. Eläkeiän alaikäraja siirretään melko pian myöhemmäksi, ainakin 65 vuoteen asti.
2. Eläkkeelle jäämiseen vaikuttaa aikanaan työ, jota tekee. Eläkkeelle ei ole pakko jäädä heti kun mahdollista.

Tiia Hyttinen, Joensuu

1. Eläkeikää ei pitäisi pakolla nostaa. Antaa niiden jatkaa pitempään töissä, jotka ovat työkykyisiä.
2. Haluaisin aikanaan nauttia eläkkeellä olosta hyväkuntoisena. Eläkeikä selviää sitten aikanaan.

ELÄKKEISTÄ LYHYESTI

SAK ei luopuisi varhaiseläkkeistä

SAK:n eläkepäälikkö **Kaija Kallinen** painottaa, että Pekkarisen raporttiin sisältyvä malli osa-aikaeläkkeen ja niin kutsutun työttömyysputken poistamisesta kasvattaisi merkittävästi työttömyyttä.

Raskasta työtä tekeville on turvattava mahdollisuus varhaisempaan eläkkeeseen.

KT: Varhaiseläkkeet syyniin

KT Kuntatöyryntäjien työmarkkinajohtaja **Markku Jalonen** pitää välttämättömänä, että eläkeuudistus toteutetaan eikä se saa kasvattaa kohtuuttomasti työnantajien eläkemaksuja.

Varhaiseläkkeet on arvioitava uudelleen ja järjestelmä edellyttää eläkeiän nostoa.

STTK: Ikärajoihin liikaa huomiota

STTK:n edunvalvontajohtaja **Minna Helle** sanoo, että Suomen työeläkejärjestelmä on perusteiltaan hyvässä kunnossa, eikä mylläykselle ole tarvetta.

Eliniän piteneminen on otettava huomioon, mutta ikärajoihin kiinnitetään liikaa huomiota.

EK: Hyvä pohja neuvotteluille

Elinkeinoelämän keskusliiton EK:n toimitusjohtaja **Jyri Häkämies** pitää Pekkarisen selvitystä hyvänä pohjana eläkeneuvotteluille.

Ilman uusia toimia yhteisiä tavoitteita työurien pidentämisestä ja eläkerahoista ei saavuteta.

Huonokuntoisten vanhusten määrä uhkaa kasvaa

Väestö vanhenee, mutta ei siinä kaikki: tulevat vanhukset voivat olla myös nykyistä huonokuntoisempia. Asioihin pitäisiin tarttua nyt, patistaa Terveys ja hyvinvoinnin laitos THL.

Huolena ovat etenkin nuorten ikäluokat. 30–44-vuotiaat kokevat elämänlaatunsa heikentyneen vuosina 2000–2011. Raskaasta siivoustyöstä ilmoittaa selviytyvänsä yhä harvempi 30–54-vuotias. Työikäisiä saatavat rasittaa esimerkiksi elintavat ja työelämän epävarmuus.

Kansasta heikoimmaksi elämänlaatunsa kokevat 18–24-vuotiaat vähän koulutetut ja työttömät nuoret, työkyvyttömyyseläkeläiset sekä yli 80-vuotiaat vanhukset.

THL:n professori ja ylijohtaja **Marja Vaarama** pelkää tulevien vanhusten olevan entistä köyhempiä ja sairaampia, sillä sosioekonomiset terveys- ja kuolleisuuserot kasvavat.

Jos maaseudun ja kaupungin elinajanodote poikkeaa toisistaan vain vuoden verran ja Itä- ja Länsi-Suomenkin vain neljä vuotta, alimpien sosiaaliryhmien elinajanodote on seitsemän vuotta muita lyhyempi. Syinä ovat työttömyys, lapsiperheiden köyhyys, alkoholi ja mielenterveysongelmat.

Alempaan tulovieridennukseen osuu puolet terveysongelmista. Suuri huoli on koulupudokkuus.

”On kansallinen katastrofi, että joka päivä kuusi nuorta kirjoitetaan sairauseläkkeelle”, Vaarama sanoo.

Ikääntyneet tervempiä

Tutkimusprofessori **Seppo**

MARKKU VUORIKARI

THL pohtii, varjostavatko nykyiset elintavat tulevaa vanhuutta.

Koskisen mukaan hyvä uutinen on, että ikääntyneet kokevat toimintakykynsä kohentuneen. Yhä useampi yli 55- ja 75-vuotias

selviytyy raskaista siivoustöistä ja pukeutumisesta. ”Mutta yhä terveempien iäkkäiden olemassaolo ei ole auto-

maatti, vaan huonosti pärjäävien kansalaisten tilanne kurjistuu.” Puolen kilometrin kävely tuottaa nyt vaikeuksia joka kolmannelle yli 63-vuotiaalle, eniten vähän koulutetuille. Tämä ilmenee THL:n kyselystä, jonka laitos aikoo toistaa säännöllisesti tästä vuodesta lähtien ikääntyneille heidän toimintakyvystään.

Yli 80-vuotiaista miehistä kolmannes ja naisista kaksi kolmesta kohtaa suuria vaikeuksia arkisissa toiminissa. Kotihoitoa kaipaa joka neljäs ja heistä joka neljäs saa sitä liian vähän.

Ylijohtaja **Pekka Puskan** mielestä sote-palvelut olisi helpointa järjestää esimerkiksi nykyisten 15–20 sairaanhoitopiirin pohjalta ja ottaa kunnilta pois.

”Orpon malli on aivan liian sotkuinen.”

EJJA MANSIKKAMÄKI

Vuoden 2014 tuetut lomat on nyt haettavissa!

Tuetut lomat on tarkoitettu henkilöille, joilla ei omin varoin ole mahdollisuutta päästä lomalle.

Lomatuen myöntämisessä huomioidaan hakijan taloudelliset, terveydelliset ja sosiaaliset perusteet sekä aikaisemmin myönnetty lomatuet.

Hakuajat lomille päättyy 3 kk ennen loman alkua!

Esititlaukset ja lisätiedot p. 050-406 4616
lomat@mtlh.fi www.mtlh.fi

MAASEUDUN TERVEYS- JA LOMAHUOLTO RY
Mannerheimintie 31 B 20, 00250 Helsinki
p. 010 2193 460 lomat@mtlh.fi www.mtlh.fi